

УЧБ № 30/29.01.2016г.

НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
научно жури за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
заповед ЗП-2244/16.11.2015 г.

РЕЦЕНЗИЯ
на доц. Стайко Цонев Цонев, доктор

член на научно жури за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в:

област на висшето образование **1. Педагогически науки**
професионалното направление **1.3. Педагогика на обучението по**
физическо възпитание

научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура),

Докторант: Марина Николаева Тошкова – Асенова, маг.

Научен ръководител: доц. Елеонора Милева, ДН

Тема на дисертацията: „Специфика на адаптираното физическо възпитание и спорт при деца със специални образователни потребности в средното общообразователно училище.

Биографични данни и квалификация на докторанта

Докторантката Марина Николаева Тошкова - Асенова, маг. е родена на 25.09.1975 г. Средно образование завършва в 35 СЕУ с преподаване на руски език в гр. София, а висше образование в НСА „Васил Левски“, бакалавър –учител по физическо възпитание и треньор по ски. През 2008 г. завършва магистратура „АФА и спорт за хора с увреждания“ в НСА „В.Левски“ – магистър по адаптирана физическа активност и спорт за хора с увреждания.

В периода от 1998 г. досега тя заема длъжността главен учител по физическо възпитание и спорт в 35 СДУ „Добри Войников“, г. София. Нейната преподавателска дейност в сферата на средното образование обхваща: преподаване на учебния материал по физическо възпитание и спорт в часове по предмета с ученици от 1-12 клас; ръководство на тренировъчна и състезателна дейност на ученически отбори и заемане на призови места в ученически състезания; организиране на учебния и професионално - квалификационния процес на методическо обединение физическо възпитание и спорт, изобразително изкуство, домашен бит и

техника; работа като класен ръководител, съвместна работа с училищния педагогически съветник.

Участва в изработване и реализация на проекти в областта на физическото възпитание и спорта. Владее писмено и говоримо английски език, притежава необходимите компютърни умения и компетенции.

Оценка на изискванията по процедурата.

Представен е дисертационен труд с обем 171 стандартни страници, разделен на увод, три глави, изводи и препоръки, литература, и 9 приложения. Текстът е онагледен чрез 78 фигури, 2 таблици и една схема. Използвани са 133 източника, от които 74 на кирилица и 59 на латиница. Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията в Чл. 6, (3) от Закона за развитие на академичния състав, чл. 27, (1) от Правилника за неговото приложение, както и на Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в НСА „Васил Левски.

Докторантката Марина Николаева Тошкова - Асенова, маг, показва интелигентно познание на разработваната проблематика, както и своите възможности за самостоятелно научно изследване. Дисертационният труд съдържа определено както научни, така и научно-приложни резултати, които представляват интерес за приложението на адаптираната физическа активност в теорията на образователния процес при деца с увреждания.

Актуалност на дисертационния труд.

Хората с увреждания, броят на които нараства непрекъснато и в световен мащаб, се превръщат действително в глобален социален проблем. Неотдавна, за първи път в историята бе представен съвместен доклад между СЗО и Световната банка за хората с увреждания. Според този документ, повече от един милиард човешки същества принадлежат към тази социална категория. Едно на десет деца в света е с увреждане. И 80% от тези деца живеят в развиващите се страни. Те са в периферията на публичния интерес, социално изключени и невидими за чиновниците от образованието. Почти половината от хората с увреждания в България прекъсват своето образование (за сравнение – в Европейския съюз са около 22%). Докато в Европейския съюз почти половината от хората с увреждания полагат обществен труд, у нас този относителен дял е 33%. В горепосочения доклад се отбелязва, че повишаване на образованието на хората с увреждания е най-ефективното средство за преодоляване на дискриминацията на която са подложени и бедността в която живеят. В дисертационния труд се прави един успешен опит да се потвърди

положителното въздействие на телесните упражнения и спортните занимания за повишаването на интереса на децата с увреждания към останалите учебни дисциплини от образователната програма. В тази насока следва да се оцени и настоящия дисертационен труд.

Познаване актуалното състоянието на проблема.

В първата глава на дисертационния труд – литературен обзор и постановка на проблема в размер на шестдесет страници, докторантката манифестира отлично познание на нашата и световна литература, свързана със основните проблеми на обучението на деца със специални образователни потребности. Задълбочено са изследвани основните понятия в тази сравнително нова област на научното познание в парадигмата на социалния модел за възприемането на лицата от тази социална категория. Специално внимание е отделено за изследване разнообразието от модели, свързани с понятията „специално образование“, „интегрирано образование“, „включващо обучение“, „приобщаващо обучение“, тяхната интерпретация от различни учени, и приложение в различни страни и култури. Подчертава се изключителното значение на т.н. „ресурсен учител“ в цялостния педагогически процес при работа с тези деца. По-голямата част в обзорния материал е отделена на особеностите на приложимостта на физическото възпитание и спорта в общообразователния процес. С професионален усет е изследван процесът на преминаване от „лечебно-гимнастическата терапия“ към спортно ориентираното физическо възпитание, от „адаптирано физическо възпитание“ към „адаптирана физическа активност“. Английският термин „adapted physical activity“ се превежда не еднозначно. Според моето скромно разбиране по-точния превод на български език трябва да бъде „адаптирана (подходяща) телесна дейност“. В критичен план, творчески са изследвани утвърдени адаптирани стратегии за приложението на физическото възпитание и спорта в образователния процес, както и резултати от проведени научни изследвания, свързани с темата на дисертационния труд.

В резултат на литературния обзор е формулирана логично и работната хипотеза.

Характеристика на структурата на дисертационния труд.

Възприетата структура на дисертационния труд в четири обособени части: (I) литературен обзор и постановка на проблема; (II) хипотеза, цел, задачи, организация и методика на изследването; (III) анализ на резултатите от изследването; (IV) изводи и препоръки съответства на

стандарти за балансиран и добре аргументиран анализ. Общото впечатление от структурата на дисертационния труд на Марина Николаева Тошкова - Асенова, маг. говори за висока теоретико-методологическа култура и отлично владение на практическите техники за представяне и анализ на емпиричната информация от проведените изследвания.

Методики на изследване и достоверност на резултатите.

Основната цел на дисертационния труд е формулирана в съответствие с предложената хипотеза. Формулирани са пет задачи, които логично отразяват декомпозирането на основната цел. В съответствие с тези задачи са избрани и подходящи десет методи за тяхната реализация. Подходящо избраните статистически методи и компетентната интерпретация на цифровите данни потвърждават достоверността на получените резултати.

Научни и научно-приложни приноси.

Може да се посочат следните приноси в дисертационния труд:

- *предложена е методика за комплексно изследване на приложението на методите на физическото възпитание в образователния процес при деца със специални образователни потребности. Изследвани са пет ученици със специални образователни потребности, 55 учители по физическо възпитание и спорт, 50 директори на училища, родители на изследваните ученици и 118 ученици.
- *изследването потвърждава благоприятното въздействие на физическото възпитание и спорта върху определени характеристики на деца със специални образователни потребности.
- *без да се подчертава специално, при изследване на петте ученици със специални образователни потребности е приложен методът на наратива, който се оказва подходящ за този тип изследвания.
- *установеното мнение на директори и учители по въпроси, свързани с ролята на физическото възпитание и спорта при работа с деца със СОП без съмнение ще бъде принос в подобряване на организацията и управлението на този процес.

Публикации по дисертационния труд.

По темата на дисертационния труд са представени три самостоятелни публикации. Публикациите са в специализирани научни издания. Дисертацията съдържа и значителен обем материал, който заслужава да бъде публикуван.

Личен принос на докторанта

Образованието и професионалната биография на Марина Николаева Тошкова – Асенова, маг., са аргумент, че дисертационния труд е нейно лично дело. Участието в проекти и квалификационни курсове без съмнение повишава нейната професионална квалификация. Познавам лично Марина Николаева Тошкова – Асенова, маг. като преподавател в магистърската програма „АФА и спорт за хора с увреждания“. Тя има отлични оценки по дисциплините, които преподавам в тази програма.

Автореферат.

Представеният автореферат отразява коректно основното съдържание на дисертационния труд.

Заклучение.

Дисертацията представлява един актуален и задълбочен анализ на проблеми, свързани със адаптираното физическо възпитание и спорт при деца със специални образователни потребности в средното общообразователно училище.

Поради гореизложеното, давам убедено своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Марина Николаева Тошкова – Асенова, маг. в областта на висшето образование 1. Педагогически науки, професионалното направление 1.3. Педагогика на обучението по физическо възпитание и научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура),

РЕЦЕНЗЕНТ:

доц. Стайко Цонев, доктор

14.01.2016 г.
София